

Pomáhat a chránit

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY

Ředitelství služby dopravní policie

Č.j. PPR-33741-1/ČJ-2014-990440

Praha 13. února 2014

Počet stran: 3

Policie České republiky
Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy
Odbor služby dopravní policie
kpt. Mgr. Radek Šesták
Kongresová 2
140 21 Praha 4

Šetření dopravních nehod na komunikaci v uzavřeném objektu – zaslání stanoviska

k Vašemu č.j.: KRPA-512026-1/ČJ-2013-0000DI ze dne 30. prosince 2013

— Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia České republiky obdrželo Vaši žádost o revizi stanoviska č.j.: PPR-2249/RDP-2001 ze dne 31. srpna 2001 v otázce šetření dopravních nehod na komunikacích v uzavřeném objektu nebo prostoru. K problematice posuzování události, ke které dojde na účelové komunikaci v uzavřeném objektu nebo prostoru v souvislosti s provozem vozidla v pohybu, jako dopravní nehody, Vám sdělujeme následující.

Dopravní nehodou rozumí zákon o provozu na pozemních komunikacích¹ událost v provozu **na pozemních komunikacích**, například havárie nebo srážka, která se stala nebo byla započata na pozemní komunikaci a při níž dojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu. Předmětem tohoto zákona mmj. je i úprava práv a povinností účastníků provozu na pozemních komunikacích². Podstatný je zde **pojem „pozemní komunikace“**.

Co se rozumí pozemní komunikací lze obecně shrnout do konstatování, že pozemní komunikací je dopravní cesta určená k užívání vozidly a chodci chráněná zákonem o pozemních komunikacích³. Některé dopravní cesty vznikají prokazatelným a dlouhodobým užíváním veřejností, jiné správním rozhodnutím úřadu. **Pozemní komunikace také nemusí být zapsána**

¹ § 47 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů.

² § 1 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb.

³ § 2 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích.

Strojnická 27
170 89 Praha 7

jako komunikace v katastru nemovitostí⁴, i když z důvodu správnosti údajů v katastru a právní jistoty účastníků je lepší, pokud tomu tak je. Zákon o pozemních komunikacích deklaruje právo obecného užívání pozemních komunikací⁵, které, byť může být spojeno s vlastnictvím soukromníků, není tedy institutem soukromého práva, ale jedná se o veřejnoprávní oprávnění, které má svůj základ nikoli v občanskoprávních předpisech, ale vyplývá právě ze zákona o pozemních komunikacích. V řízení ve věcech upravených tímto zákonem⁶, tedy i o obecném užívání komunikací, se postupuje, nestanoví-li zákon jinak, podle obecných předpisů o správním řízení.

Účelovou komunikací je tedy taková pozemní komunikace, která splňuje znaky uvedené v zákoně o pozemních komunikacích⁷. Nemusí se však vždy jednat o stavbu, která by vyžadovala stavební povolení (jde jen o určitým způsobem užívaný pozemek, který je pozemní komunikací). Pozemek, který splňuje uvedená kritéria, se stává účelovou komunikací ze zákona, aniž by bylo třeba o jeho kategorizaci jako účelové komunikace vydávat správní rozhodnutí⁸.

Na základě výše uvedeného lze dovodit, že pokud vlastník pozemku zřídí účelovou komunikaci nebo souhlasí-li, byť i konkludentně, s jejím zřízením (aniž by šlo o komunikaci v uzavřeném prostoru nebo objektu, která slouží potřebě vlastníka nebo provozovatele uzavřeného prostoru nebo objektu), stává se tato komunikace veřejně přístupnou a vztahuje se na ni nadále obecné užívání pozemní komunikace. Soukromá práva vlastníka jsou v tomto případě omezena veřejnoprávním institutem obecného užívání pozemní komunikace. Nucené omezení vlastnického práva je možné pouze ve veřejném zájmu a na základě zákona⁹.

Účelová komunikace má tedy tyto znaky:

- je to zřetelná (v terénu patrná) cesta určená k užití vozidly a chodci pro účel dopravy;
- spojuje jednotlivé nemovitosti pro potřeby jejich vlastníků nebo spojuje tyto nemovitosti s ostatními pozemními komunikacemi nebo slouží k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků;
- souhlas vlastníka s užíváním cesty neomezeným okruhem osob (veřejností);
- nutná komunikační potřeba.

První dva znaky definuje zákon o pozemních komunikacích, zbývající dva jsou dovozeny judikaturou nevyšších soudních instancí. Pro vznik a existenci účelové komunikace musejí být splněny všechny.

Účelové komunikace v uzavřeném prostoru nebo objektu jsou specifickým druhem účelových komunikací. Takové komunikace slouží potřebě svých vlastníků nebo provozovatelů, jsou přístupné v rozsahu a způsobem, který vlastníci či provozovatelé stanoví¹⁰.

Shrnutím výše uvedeného lze jednoznačně dovodit, že pravidla provozu na pozemních komunikacích platí na všech účelových komunikacích, tedy i na účelových komunikacích veřejně nepřístupných (jakým způsobem je účelová komunikace vedena v katastru nemovitostí není podstatné), to znamená, že všechny události, ke kterým dojde na účelové komunikaci v uzavřeném objektu nebo prostoru v souvislosti s provozem vozidla v pohybu, by měly být šetřeny jako dopravní nehody. Je nutné ovšem brát v potaz, že u těchto účelových komunikací mohou být pravidla provozu na pozemních komunikacích upravena, s ohledem na specifika daného objektu,

⁴ rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR, čj. 5 As 20/2003-64

⁵ § 19 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb.

⁶ § 44 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb.

⁷ § 7 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb.

⁸ srov. § 3 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb.

⁹ čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod

¹⁰ § 7 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb.

v rámci něhož jsou provozovány (technologie výroby – např. jízda kolejových vozidel v protisměru, způsob křížení dráhy s pozemní komunikací apod.), odlišně, na což však musí být všichni uživatelé takové pozemní komunikace vhodnou formou upozorněni (např. při vjezdu do areálu se musí seznámit s provozním řádem; na vjezdu jsou umístěny informační tabule; objekt má určen dopravní režim, součástí něhož je i dopravní značení apod.). Každý účastník provozu na pozemních komunikacích je povinen řídit se pravidly provozu na pozemních komunikacích upravenými zákonem¹¹, dále je povinen řídit se také světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály, dopravními značkami, dopravními zařízeními a zařízeními pro provozní informace¹². Tato povinnost vychází z obecné právní úpravy, a proto na ni nemusí být účastník provozu na pozemních komunikacích zvlášť jiným způsobem upozorňován.

Pro úplnost je nutné uvést, že zákon o pozemních komunikacích deklaruje právo stanovit rozsah a způsob veřejného užití pozemní komunikace v případě účelové komunikace v uzavřeném prostoru či objektu **pouze jeho vlastníkově či provozovateli**. To znamená, že v tomto ohledu se nepoužije postup dle ust. § 77 odst. 2 zákona o provozu na pozemních komunikacích¹³, který se vztahuje k problematice úpravy či omezení veřejného přístupu na účelovou komunikaci¹⁴. I když se lze v praxi často setkat s případy, kdy je dopravní režim v uzavřeném prostoru či objektu nesprávně schvalován právě v rámci tohoto postupu. S ohledem na zájem, aby dopravní značky, světelné a akustické signály, dopravní zařízení a zařízení pro provozní informace tvořily ucelený systém a byly užity jen v takovém rozsahu a takovým způsobem, jak to nezbytně vyžaduje bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích nebo jiný důležitý veřejný zájem¹⁵, je vhodné vlastníkově a provozovateli uzavřeného prostoru či objektu doporučit, aby si nechal dopravní režim na pozemních komunikacích, nacházejících se v tomto prostoru, schválit příslušným orgánem Policie České republiky a příslušným silničním správním úřadem. Policie může také v rámci řešení otázky potřeby mít v určitém uzavřeném prostoru či objektu dopravní režim postupovat v souladu se zákonem o policii¹⁶ a upozornit právnické či fyzické osoby na skutečnosti, které se dotýkají jejich činnosti a mohou vést k ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti (zvlášť jedná-li se o uzavřený prostor či objekt, v němž k těmto skutečnostem dochází opakovaně).

Na závěr dále uvádím, že dojde-li k dopravní nehodě s vozidlem, které má sjednáno pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla (dále jen „pojištění odpovědnosti“), na veřejně nepřístupné účelové komunikaci, tak vzniklá škoda je hrazena příslušnou pojišťovnou, u které má vozidlo sjednáno pojištění odpovědnosti. V případě dopravní nehody vozidla na neveřejně přístupné účelové komunikaci, které nemá sjednáno pojištění odpovědnosti (v tomto případě může být vozidlo na těchto komunikacích provozováno bez pojištění odpovědnosti¹⁷), není vzniklá škoda hrazena žádnou pojišťovnou ani garančním fondem České kanceláře pojistitelů. Poškozený účastník musí v tomto případě vymáhat vzniklou škodu občanskoprávní cestou.

plk. Ing. Tomáš LERCH
ředitel služby dopravní policie
schváleno elektronicky

¹¹ zákon č. 361/2000 Sb.

¹² § 4 písm. b) a c) zákona č. 361/2000 Sb.

¹³ zákon č. 361/2000 Sb.

¹⁴ § 7 odst. 1 věta druhá zákona č. 13/1997 Sb.

¹⁵ § 78 odst. 1 a 2 zákona č. 361/2000 Sb.

¹⁶ § 15 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

¹⁷ § 1 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)